

MÓDSZERTANI
FUTÁR

Lelki morzsák – „Szemlélődés a szeretet megszerzésére”

Emlékszem, nagyanyám csendes volt időnként. Nem szólt és nem emelte fel a fejét. A szeme is csukva volt. Azt hittem, elbóbiskolt. Gyermekeként nehéz volt megérteni ezeket a röpké félórákat, amikor nem figyelt rám, nem szólt hozzám, nem nézett rám. Akkor nem tudtam még, hogy ekkor ő csak Istenre figyel. Belül őt nézi, őt szemléli, őt hallgatja, hozzá beszél némán, szívből.

A szemlélődő ima fogalmát biztosan nem ismerte nagyanyám, de ismerte azt a módot, amellyel a külvilág zaját, történéseit kizárta, csendet teremtett magában, imában tudott jelen lenni a Szeretemben.

Loyolai Szent Ignác szintén a csend, a befelé figyelés, a szemlélődés embere volt. Megalkotta a lelkigyakorlatokat és a hozzájuk fűződő szabályokat, melyek heteken át segítik a részt vevőt az elmélyülésben, a szeretet megélésében. Egyik nagyon fontos részlet a Lelkigyakorlatokból:

„Szemlélődés a szeretet megszerzésére”

Először is tanácsos, hogy két dologra ügyeljünk. Az első az, hogy a szeretetet inkább a tettekbe helyezzük, mint a szavakba.

A második az, hogy a szeretet a kölcsönös adományozásban áll, hogy ti. az, aki szeret, annak, akit szeret, adja és közli azt, amije van; vagy azokból, amije van, ad, amit csak adhat; és viszont az, akit szeretnek, annak adjon, aki szeret; pl. hogyha az egyiknek van tudománya, annak ad belőle, akitnek nincs; és éppúgy, ha tisztelettel vagy gazdagsággal rendelkezik, egyik a másikkal adományozzon kölcsönösen.”

Itt szeretnék visszakanyarodni szeretett nagymamám visszavonult állapotához. Ő nekem adta azt, amilyen volt, megmutatta azt a tudományt, amivel rendelkezett. Hogy a világ zaját kizárva az égi dolgokra is figyelni kell. Hosszú évek kellett a felismeréshez, hogy a mellőzésem erre a rövid időre tulajdonképpen az ő ajándéka nekem. Megtanított szeretni.

Szakmai szabályzók

2023. július

A szakmai szabályzók teljes terjedelemben elérhetők a www.szeretetszolgalat.hu honlapon is, a Módszertan – **Aktuális jogszabályok** fül alatt.

Fogyatékosügyi tanácsadás módszertani útmutató

2023.07.14. napján kiadásra került „A fogyatékosügyi tanácsadás szolgáltatás módszertani útmutatója”, melynek célja, a fogyatékosügyi tanácsadás országos szinten történő egységes szemléletű biztosítása, a tanácsadók munkájának szakmai, jogi és etikai szempontból történő egységesítése, a szakmai feladatellátás gyakorlatának, a tanácsadók tevékenységeinek leírása.

Az útmutató elérhető: [A fogyatékosügyi tanácsadás szolgáltatás módszertani útmutatója](#)

Támogatott lakhatás GYIK

2023. 07.14. napján megjelent a „Támogatott lakhatás gyakran ismételt kérdések” című dokumentum (GYIK), melynek célja, hogy segítse a szolgáltatás kapcsán eddigi felvetődő kérdések megválaszolásával a szolgáltatást nyújtó, illetve kialakító szervezeteket, fenntartókat.

A GYIK a jelenleg hatályos szakmai és jogi tartalmakkal adja közre azon kérdéseket – válaszokat, melyek az elmúlt időszakban a Belügyminisztériumhoz, a Slachta Margit

Nemzeti Szociálpolitikai Intézethez, a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatósághoz, a Baptista Egyházi Módszertanhoz és a Nemzeti Fogyatékosügyi és Szociálpolitikai Központ és jogelődjeikhez érkeztek. A GYIK elérhető:

[Támogatott lakhatás gyakran ismételt kérdések](#)

Fejlesztő foglalkoztatást végző szolgáltatók működési támogatásának pályázata:

Megjelent az Ágazati Portálon A Fejlesztő foglalkoztatást végző szolgáltatók működési támogatásának pályázata a 2024-2026 időszakra. A Pályázatot az NSZI Pkr. felületén, <https://pkr.szgyf.gov.hu/pkr> oldalon az alábbi határidőig kell benyújtani: 2023. augusztus 28., 23:59 percig.

A felhívás elérhető az alábbi helyen:

<https://szocialisportal.hu/palyazati-felhivas-a-fejleszt-to-foglalkoztatast-vegzo-szolgaltatok-mukodesi-tamogatasara-2024-2026-idoszakra/>

A Magyar Közlöny 2023. évi 111. számában (2023. július 27.) megjelent a szociális és gyermekvédelmi tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló 349/2023. (VII. 27.) Korm. rendelet (A rendelet szövege elérhető az alábbi helyen: [Magyar Közlöny 111](#))

A rendelettel érintett jogszabályok és témakörök:

- A gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról szóló 235/1997. (XII. 17.) Korm. rendelet: A módosítás pontosítja a befogadó otthon és utógondozói ellátásra vonatkozó befogadó nyilatkozatok adatvédelmi kérdéseit
- A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról szóló 257/2000. (XII. 26.) Korm. rendelet és a fogyatékos személyek alapvizsgálatáról, a rehabilitációs alkalmassági vizsgálatról, továbbá a szociális intézményekben ellátott személyek állapotának felülvizsgálatáról szóló 92/2008. (IV. 23.) Korm. rendelet, valamint Az Integrált Jogvédelmi Szolgálatról szóló 381/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet módosítása: A módosítás kiegészíti a végzettség megjelölést: az „általános szociális munkás, diakónus” megjelöléssel.
- A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások igénylésének és megállapításának, valamint folyósításának részletes szabályairól szóló 63/2006. (III. 27.) Korm. rendelet Pontosítja a szülön kívüli más hozzátartozó gyermekek otthongondozási díja megállapítása iránti kérelmének benyújtása körülményeit.
- A támogató szolgáltatás és a közösségi ellátások finanszírozásának rendjéről szóló 191/2008. (VII. 30.) Korm. rendelet Kiegészíti a módosítás a rendeletet az átvevő fenntartó fenntartóváltáskor fennálló helyállási kötelezettségével

az átadó fenntartó által esetlegesen visszafizetendő támogatás és kamatai miatt.

- A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet, valamint A megváltozott munkaképességű személyek ellátásaival kapcsolatos eljárási szabályokról szóló 327/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet - pontosítás
- A Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóságról szóló 316/2012. (XI. 13.) Korm. rendelet – vagyonkezelési feladatok ellátásával kapcsolatos rendelkezések
- A megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató munkáltatók akkreditációjáról, valamint a megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatásához nyújtható költségvetési támogatásokról szóló 327/2012. (XI. 16.) Korm. rendelet:
 - más vállalkozás érdekkörében végzett vagy új tevékenységet, valamint az állásidő elrendelését be kell jelenteni 8 munkanapon belül.
 - a vonatkozó támogatás csak akkreditált munkáltató részére nyújtható
 - 25 főt meghaladó foglalkoztatotti létszám esetére vonatkozó kiegészítő szabály,
 - **a megváltozott munkaképességű munkavállaló után járó támogatás nem igényelhető olyan munkavállaló után, aki az Szt. szerinti fejlesztő foglalkoztatásban vesz részt.**
 - meghatározza a rendelet az egyéni támogatás differenciálásának kiegészítő szabályait
 - a fel nem használt támogatás tárgyév december 31-ig a munkaidő-keretben történő foglalkoztatáshoz használható fel.
 - munkaidőkeretre számolt támogatás előleg folyósításával és elszámolásával kapcsolatos részletszabályok módosulnak
- A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről szóló 369/2013. (X. 24.) Korm. rendelet
 - az intézményátadásokkal, átalakulásokkal, fenntartóváltásokkal kapcsolatos kötelező kapacitás befogadási esetekben „...a befogadásra a területi lefedettség, az ellátási szükségletek, valamint a fenntartó szakmai tevékenységének figyelembevételével, a kiírt kapacitás erejéig van lehetőség.”
 - tanyagondnoki szolgáltatás esetében a lakosság szám megállapítása során „...**a bejegyzés alapjául szolgáló külterületre vonatkozó adat hiányában a Központi Statisztikai Hivatal adatait vagy a jegyző által kiállított igazolást kell figyelembe venni.**”

- Az ideiglenes hatályú szolgáltatói nyilvántartás bejegyzések meghosszabbításával kapcsolatos módosítás: *„...a 2023. december 31-én vagy azt követően hatályukat veszítő ideiglenes hatályú bejegyzések hatályát hivatalból, kizárólag ellátási érdekből 2026. december 31-éig más jogszabályi felhatalmazás hiányában is meghosszabbíthatja. A működést engedélyező szerv a meghosszabbítás kérdésében 2024. március 31-éig dönt. A döntés véglegessé válásáig az ideiglenes hatályú bejegyzés hatálya meghosszabbodik.”*
- Az Országos Gyermekvédelmi Szakértői Névjegyzékről és az Országos Szociálpolitikai Szakértői Névjegyzékről szóló 390/2017. (XII. 13.) Korm. rendelet:
 - „A közigazgatási szakvizsgával egyenértékű a közigazgatási tanulmányok szakirányú szakképzettség és a kormányzati tanulmányok szakirányú szakképzettség.”
 - Releváns helyeken az „általános szociális munkás” megjelölés „általános szociális munkás, diakónus” megjelölésre módosul.
- Az egyes felsőoktatási, köznevelési és innovációs tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló 331/2023. (VII. 19.) Korm. rendelet -pontosítások

Figyelem az emberkereskedelem áldozataira – tájékoztató

Az emberkereskedelem áldozataival kapcsolatos konferenciák, műhelyek szervezéséről szóló tájékoztatás jelent meg a SZÁP-on a szociális és gyermekvédelmi szolgáltatók számára. A tájékoztatás szerint a későbbiekben megrendezésre

kerülő szakmai alkalmakon a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók megismerhetik az áldozattá válás folyamatát és a segítségnyújtás lehetőségeit, míg az intenzív képzéseken a jelentkezők a már meglévő tudásukra épülő átfogó felkészítést kaphatnak, ami által a területen lévő többi személyes gondoskodást nyújtó szakembert is támogatni tudják. A tájékoztató és a kapcsolódó szakmai anyagok elérhetősége elolvasható az alábbi helyen:

[Figyelem az emberkereskedelem áldozataira – Szociális Ágazati Portál \(szocialisportal.hu\)](https://szocialisportal.hu)

Figyelem a bántalmazás áldozataira – tájékoztató

A fogyatékossgal élők, az idősek sérelmére elkövetett és a családon belüli bántalmazás felismerését és megelőzését segítő, a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról szóló 9/2000. (VIII.4.) SZCSM rendelet szerinti minősített, kreditpontot adó továbbképzési programok későbbi megvalósításáról tájékoztatót a Szociális Ágazati Portál. A tájékoztató elérhető az alábbi helyen:

[Figyelem a bántalmazás áldozataira – Szociális Ágazati Portál \(szocialisportal.hu\)](https://szocialisportal.hu)

A szociális intézményekben végezhető szakápolási tevékenységek ismertetését a **műtéti területek (nyitott és zárt sebek) ellátása és különböző célt szolgáló drének kezelésének, szakápolási feladatait** szeretnénk ismertetni.

A szakápolást orvosi elrendelés, előzetes szükségletfelmérés, és tervezés alapján, az ellátandó tevékenységre nézve megfelelő szakképesítéssel rendelkező egészségügyi szakdolgozók végzik az ápolás önálló, együttműködő, és függő kompetencia körének figyelembevételével.

A szakápolási tevékenységekhez szükséges eszközök rendelkezésre állását a [60/2003.\(X.20. ESzCsM rendeletben](#) részletezett, a bentlakásos szociális intézményben nyújtott szakápolás minimumfeltételei szabályozzák.

A kórházból érkező műtét után lévő elláttal számos teendőnk lehet a bentlakásos intézményben, melyek közül a sebekről való informálódás a kapott dokumentáció áttekintésével és megtekintés alapján történik. A kötéscserére és egyéb további teendőkre ideális esetben a zárójelentésben találunk instrukciókat és az EESZT-ben található felírt eszközök és készítmények az ellátáshoz. A nyitott sebek közé tartozik a műtéti seb is, de a sebek osztályozásában megtalálhatók a zárt sebek is (zúzott sebek, vérömlenyek, hólyagos sebek). A műtéti sebek ellátásának célja a fertőzések, szövődmények elkerülése, valamint a szövetek regenerálódása, a teljes gyógyulás. Ha a sebgyógyulás normál ütemben zajlik és nem lép fel zavaró tényező, akkor általában 5-7 nap alatt begyógyulnak a műtéti sebek, és lehet menni varratszedésre. A sebgondozással kapcsolatban a két legfontosabb teendő a tisztítás, fertőtlenítés és a seb fedése. Mindezekhez elengedhetetlenül szükséges az aszeptizis és antiszeptizis fogalomkörébe tartozó cselekedetek, eljárások ismerete és alkalmazása. A fertőtlenítés során a sebbe jutott és a sebkörnyéken található mikroorganizmusok, köztük a baktériumok, vírusok és gombák elpusztítása a cél. Ennek érdekében a sebtisztítást követően használhatunk sebfertőtlenítőt, illetve léteznek olyan speciális seböblítők, amelyek antimikrobiális hatóanyagot is tartalmaznak

így egyidejűleg teszik lehetővé a fájdalommentes tisztítást és biztosítják a fertőzés megelőzését. Napjaink korszerű sebfedői nem csupán egyszerű papír- vagy pamutdarabok. A speciális anyagú, magas nedvszívó-képességű, a vért és a sebváladékot is felszívó, sebbe nem ragadó, sebsarjadzást elősegítő sebfedők optimális környezetet kínálnak a seb hegmentes gyógyulásához.

Van néhány olyan betegség, amelyek plusz rizikófaktort jelentenek a sebgyógyulás szempontjából, ilyen például a diabétesz, az érelmeszesedés, a daganatos megbetegedések és bizonyos immunrendszeri kórképek, valamint az elhízás.

Olyan esettel is találkozhatunk a bentlakásos intézményben, hogy a seb nem pusztán seb, hanem el van látva a sebüregben felgyülemlett váladékoknak (pl: vér, genny, elhalt sejtek, egyéb testnedvek) az elvezetésére szolgáló drénnel. Ennek legfőbb célja szintén a fertőzés kockázatának csökkentése. A behelyezett drénnel kapcsolatban vannak az ápoló személyzetnek megfigyelési feladatai (vezet-e, meg van-e törve a cső, váladék mennyisége, színe; telődési sebesség, beteg állapota), ellátási feladatai (**ballon cseréje**, aszcendáló fertőzés megakadályozása, seb ellátása, betegoktatás, orvosi segítség kérése, ha a drén kicsúszik), dokumentációs feladatai. Az egészségügy és a szociális ágazat lassú, de biztos átalakulásának folyamányaként a határok összemosódnak, ezért az első olvasatra ijesztőnek és idegennek tűnő feladatok ellátása is a szakápolási engedéllyel rendelkező intézmények sajátjaivá válnak.

A Módszertani Futár következő számában a sztómaterápiával és a dekubitalódott területek szakápolási feladataival fogunk foglalkozni, várjuk vissza olvasóinkat.

A hangrezgések lágy ereje a szociális ellátásban – II.

Előző havi számunkban, amely [ITT](#) olvasható, részleteztük a hangterápia alapvetéseit, azt, hogy a hangrezgés miért és hogyan gyakorol hatást a fizikai, érzelmi, pszichés állapotra, melyek a céljai és miért válhat hatékony kiegészítőjévé a szociális ellátások mindennapjainak. Bemutatásra került néhány zeneileg is hangolt hangterápiás hangszer is, pl. a handpan és tongue drum.

Ha hangterápiáról beszélünk, a legtöbb embernek először a hangtálak vagy zengőtálak jutnak eszébe, sőt, ma már sokszor külön „hangtálterápia” névvel is illetik az olyan egyéni vagy csoportos foglalkozásokat, ahol tibeti hangtálak „kerülnek bevetésre”. Miért övezi egyre nagyobb figyelem a szociális és egészségi ellátásban is a hangtálakat, hogyan készülnek és milyen javallatok, ellenjavallatok merülnek fel az alkalmazásukkal kapcsolatosan?

A hangtálakról

A legismertebb hangterápiás hangszerek: a **hangtálak** vagy zengőtálak. Ezek a csodálatos, indiai, nepáli eredetű és ma is zömében ott készített „énekítő edények”

leggyakrabban 7 féle fém ötvözetéből készülnek: arany, ezüst, ón, réz, higany, vas, ón, ólom. A felhangokban leggazdagabb, terápiás hatással bíró hangtálakat ma is kézzel készítik. (A hangtálak készítéséről szóló videó elérhető pl.: [ITT](#)) A hangterapeuták ütéssel és dörzsöléssel szólaltatják meg a hosszú lecsengéssel és rendkívül kellemes, harmonikus hangokkal rendelkező edényeket. Egy jól elkészített hangtál akár 60-80 frekvencia egyidejű megszólaltatására képes. Nem lehet nem érezni a hangrezgés erőteljes hatását az egyéni hangkezelések alkalmával **testre és aköré helyezett tálak** esetében, ugyanakkor a relaxációs jellegű hatások **csoportos hangfürdők**, aktív **hangterápiás foglalkozások** alkalmával, de jó minőségű felvételi eszköz és fejhallgató alkalmazásával akár távolabbról, online vagy hanganyag alkalmazásával is jól érvényesülnek. (A hangtálak hangját számos online elérhető videó érzékelteti, pl.

[ITT](#))

Formák és lehetőségek hangtálak birtokában

A hangtálakkal való **csoportos foglalkozást**, játékot mindig nagy érdeklődés övezi. Különösen fogékonnyak a játékos csoportos

foglalkozásokra a gyermekek és bármilyen fogyatékkal élők. A teljesség igénye nélkül: fogyatékos ellátásban fantasztikus lehet meg tapasztalni, hogy

- a **hallássérült** érzi a hangrezgést, a **látássérült** odafordul az egyszerre sok hang kibocsátására képes zengőtál felé,
- a TIK – és **szorongás** tünetek mérséklődnek,
- a **hiperaktív** tüneteket felvonultató ellátott ingeréhsége ki-elégül, míg az idegi gátló funkciók alkalmazására nincs szüksége, amely jelentősen csökkenti az indulatait.

Hangtálat tehetünk a **kerekesszékekben ülő** ölébe, az arra képesek megüthetik a tálat, „zenélhetnek” együtt és „kezelést” adhatnak társuknak. A hangokra odafigyeléssel instruált játékokkal eljuthatunk a csoport fokozatos lecsendesítéséhez, míg a foglalkozás végén **egy résztvevők állapotához igazított relaxációt** valósíthatunk meg. A csoportos foglalkozások rengeteg élményt nyújthatnak **demenciával élők** számára is, akik gyakran társítanak ezekhez a hangokhoz újra felszínre hozható kellemes, meghitt, és akár vallásos érzést (pl. harangok hangjának párhuzama).

Az **egyéni hangtálerápia** óriási lehetősége, hogy az erőteljes relax élmény mellett a hangtálatok test köré és testre helyezve **fizikailag jól érezhető, tisztító, feltöltő, elme-csendesítő hatással bírnak**. A hangtálerápia és a hangtálatok mindemellett rendkívül jó elmélyítő eszközei **bármilyen művészetterápiás tevékenységnek**, és gyors megnyugvást hozhatnak a **mindennapi ápolási folyamatokban** stresszt okozó történések után.

A hangtálatok eredményesen alkalmazhatók szinte minden olyan testi- lelki probléma megoldásának támogatására, melyek kialakulása stresszre vezethető vissza. Nem csodaszerek, és nem is helyettesítenek semmilyen egészségügyi ellátást, azonban **kellemes élményt**, a zokatoló elme lelassítását és az **akarattal nehezen oldható érzelmi elakadások feloldását** ígérnek.

Milyen esetekben javasolt a hangtálatok alkalmazása és mikor nem?

A hangtálatok és más **hangterápiás eszközök egyértelműen jótékony hatásúak alvási nehézségek, fizikai kimerültség, depresszió, pánikbetegség, pszichoszomatikus megbetegedés esetén**. Kiemelten eredményes alkalmazási területük minden olyan helyzet, **amikor az illető a problémájáról nem tud vagy nem akar beszélni**; kezdve a kisebb gyermekekkel, különböző fogyatékosággal vagy demenciával élőkkel, folytatva a **gyász** esetkörével, egészen a **kiégéssel**, túlhajszoltsággal érintett munkatársi közösségek rekreációjáig.

Rendkívül jó hatásfokkal alkalmazzák a hangtálerápiát **ADHD** és a figyelem egyéb zavarai, továbbá autizmussal érintett személyek esetében is, azonban fontos kiemelni, hogy a **hangterapeuták mindig megfelelő érzékenységgel, folyamatos odafigyeléssel kell, hogy foglalkozzanak** az ilyen személyekkel, hiszen a hangokkal kapcsolatos érzékenység és a hangkezelések jól tolerált időtartamának mértéke is nagyon eltérő lehet egyénenként.

Minden terápiás hatással is rendelkező módszernek lehetnek ellenjavallatai, így a hangtálerápiának is: **nem javasolt** a hangtálerápia alkalmazása szívritmusszabályozó eszköz, epilepszia, várandósság első három hónapja, műtéti beavatkozást követő 6 héten belül és akut lázas betegség esetén.

A hangtálatok lágy erejét az ismeri legjobban, aki kipróbálta már a hangtálatkezelést. Ám vigyázat! Aki kipróbálja, utána **nehezen fogja tudni szavakba önteni az élményt**, hiszen:

*„A hangoknak legalább oly határozott értelmük van, mint a szavaknak, ha szóval nem is lehet kifejezni őket.”
(F. Mendelssohn-Bartholdy)*

